

Advies

Zaaknummer 3611726

Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest**Programma**

- | | |
|-----|-----------------------------|
| 1 | Veiligheid op orde |
| 1.2 | Openbare orde en veiligheid |

Advies

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. In te stemmen met het voorgestelde ontwerp-voorkeursalternatief, zodat het projectteam dit voorkeursalternatief, uit kan werken tot een integraal ontwerp, inclusief communicatie richting stakeholders en inwoners van Texel.
2. In te stemmen met het opnemen van het ontwerp-voorkeursalternatief in het op te stellen Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel2026-2030; en het geactualiseerde Meerjarenprogramma ter besluitvorming voor te laten bereiden.
3. De gemeenteraad voor te stellen:
 - a. In te stemmen met het voorgestelde voorkeursalternatief, zodat het projectteam dit voorkeursalternatief, uit kan werken tot een integraal ontwerp, inclusief communicatie richting stakeholders en inwoners van Texel.
 - b. In te stemmen met het opnemen van het voorkeursalternatief in het op te stellen Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel2026-2030; en het geactualiseerde Meerjarenprogramma ter besluitvorming voor te laten bereiden.

Toelichting

Afname van natuurwaarden in het zuidwestelijk kustgebied en de verwachte zeespiegelstijging maakt ingrijpen noodzakelijk. In de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest zijn daarom zes varianten onderzocht die kunnen bijdragen aan het oplossen van de problemen op de korte en langere termijn in het zuidwestelijk kustgebied van Texel. Op basis van de variantenstudie is een voorkeursalternatief naar voren gekomen waarmee inmiddels door de vijf andere bij dit project betrokken organisaties bestuurlijk is ingestemd. Met dit voorstel wordt de gemeenteraad gevraagd eveneens akkoord te gaan met de uitwerking van dit voorkeursalternatief waarna tot uitvoering hiervan kan worden overgegaan.

Bijlagen

1. Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest (eindrapport)

Consequenties

Financieel	☒	Inkoop/Aanbesteding	☐	Belanghebbenden	☐
Personeel/Organisatie	☐	Deregulering	☐	Structuurvisie	☒
Juridisch	☒	Majeure risico's	☐		
Beleid	☒	Beheer	☐		

Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Samenvatting

Natuurwaarden in het zuidwestelijk kustgebied verslechteren en door een stijgende zeespiegel komen waterveiligheid en medegebruik onder druk te staan. Ook zal de kust nog intensiever gesuppleerd moeten worden wat tot hogere kosten leidt dan nu al het geval is. In opdracht van Provincie Noord-Holland in samenwerking met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, gemeente Texel, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en het Rijksvastgoedbedrijf heeft Witteveen +Bos de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest uitgevoerd, waarin zes varianten onderzocht zijn. Op grond van de in het eindrapport gepresenteerde resultaten is door alle partijen gezamenlijk een voorkeursalternatief opgesteld met daarin vier maatregelen die allemaal positief bijdragen aan de doelstellingen van de Visie strand en duingebied Noordzeekust Texel op het gebied van water, natuur en (mede)gebruik. De maatregelen zijn; het aftoppen van de voorste duinenrij, het aanleggen van kerven, een plaatsbepaling van tien jaar voor de ondernemers van paal 9 en paal 12 en een suppletie voor een periode van 4-6 jaar. Tijdens het Bestuurlijk Overleg kust Texel van 14 mei jl. is door alle betrokken partijen ingestemd met het voorkeursalternatief dat is opgesteld naar aanleiding van de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest. Het college van B&W stelt de raad voor in te stemmen met het voorliggende voorkeursalternatief waarna tot uitwerking en uitvoering kan worden overgegaan.

Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Argumenten tot advies

1.1 De voorgenen maatregelen uit het voorkeursalternatief dragen positief bij aan de doelstellingen van de variantenstudie.

De doelstellingen zijn:

- het borgen van hoogwaterveiligheid bij een stijgende zeespiegel;
- het optimaliseren van het kustonderhoud;
- het bieden van voldoende ruimte op het strand;
- het vergroten van de natuurwaarden in een veranderend klimaat;
- het behoud van de huidige kwaliteit voor recreatie en de lokale economie.

De maatregelen zijn:

Maatregel 1: Aftoppen van de zeereep tussen Paal 8 en Jan Ayeslag (gefaseerd uitgevoerd);

Maatregel 2: Aanleggen van 10 kerven in de zeereep (gefaseerd uitgevoerd);

Maatregel 3: Plaatsbepaling voor de paviljoens paal 9 en paal 12 voor een periode van 10 jaar;

Maatregel 4: Suppletie voor een periode van 4-6 jaar in 2027/2028 .

Op dit moment krijgen zee en wind onvoldoende ruimte om het sediment te verplaatsen. Door de hoge (klif) duinen aan het strand komt er nauwelijks zand in het daarachter gelegen gebied. Hierdoor is de dynamiek in het zuidwestelijk kustgebied grotendeels verdwenen.

Met dit totaalpakket van vier maatregelen (= voorkeursalternatief) wordt een grote bijdrage geleverd aan de doelen zoals gesteld in de Visie strand en duingebied Noordzeekust Texel op het gebied van water, natuur en (mede)gebruik.

1.2 Er is bestuurlijke overeenstemming over het uitwerken van het voorkeursalternatief.

Omdat de uitkomsten van de variantenstudie zouden hebben kunnen leiden tot ingrijpende consequenties, is aan het begin van het proces afgesproken dat maatregelen alleen bij unaniem akkoord van alle partijen kunnen worden uitgevoerd. Om dezelfde reden is er voor gekozen besluitvorming binnen de gemeente bij de raad neer te leggen.

Zie ook Consequenties van het advies, Juridisch.

2.1 Integraal samenwerken blijft noodzakelijk om de problematiek in het kustgebied het hoofd te bieden

Door verruiging, vergrassing en verzuring als gevolg van stikstofdepositie en de afgenomen winddynamiek verslechtert de kwaliteit van de duinen. Daarnaast moet de kustlijn intensief gesuppleerd worden om de kustlijn op zijn huidige positie te handhaven. Klimaatverandering zet de toekomst van het gebied verder onder druk. Door een stijgende zeespiegel neemt de hoogwaterveiligheid af en stijgt het grondwaterpeil, wat in combinatie met langere perioden van droogte de kwaliteit van bestaande habitattypen verder doet afnemen.

Door het voorkeursalternatief op te nemen in het nieuwe meerjarenprogramma wordt geborgd dat er integraal en gezamenlijk aan de problematiek gewerkt wordt.

2.2 Een gezamenlijk plan voor de komende jaren is nodig om de dynamisering van het kustgebied van Texel verder vorm te geven.

Met een nieuw meerjarenprogramma dat door alle partijen bestuurlijk wordt vastgesteld, zorgen we ervoor dat er ook de komende jaren vanuit gezamenlijke doelstellingen wordt samengewerkt aan het dynamiseren van de kust van Texel.

Alternatieven

Op de langere termijn zou het niet nemen van maatregelen leiden tot verdere verslechtering van natuurwaarden en komt door zeespiegelstijging de hoogwaterveiligheid onder druk te staan. Het duinmassief groeit niet mee met de zeespiegelstijging met als gevolg een stijgend grondwaterpeil, waardoor in combinatie met langere periodes van droogte de kwaliteit van bestaande habitattypen verder af zal nemen.

Het aanleggen van een grote strekdam (variant 5) belemmert het kustlangse zandtransport richting het zuiden, waardoor het oefenterrein van defensie in oppervlakte afneemt. Ook zou een grote dam de zwemveiligheid in gevaar brengen.

Doorgaan met het huidige beheer zonder gezamenlijke integrale maatregelen (variant 1) zou betekenen dat er grote kansen blijven liggen en de verantwoordelijke instanties ieder hun eigen plan blijven trekken. Gemeente Texel kan dan alleen nog maar reageren op door andere partijen ingezette beheermaatregelen.

Het volledig staken van beheer, en daarmee het lokaal loslaten van de basiskustlijn (variant 2), leidt op de langere termijn tot afname van het duinoppervlak en daarmee het verdwijnen van beschermde habitattypen. Ook zal dit op termijn grote veranderingen veroorzaken aan de zeereep en de duinen van zuidwest Texel.

Consequenties van het advies

Financiën

De voorgestelde maatregelen hebben geen financiële gevolgen voor gemeente Texel anders dan reguliere personele inzet bij de uitwerking hiervan met betrekking tot het aanpassen van onze ruimtelijke plannen en deelname aan het proces. Kosten voor het aftoppen en het aanleggen van de kerven worden gedragen door PNH en SBB, het voor het suppleren benodigde bedrag komt uit het reguliere budget van RWS.

Juridisch

Tijdens het Bestuurlijk Overleg kust Texel van 14 mei jl. is de uitwerking van dit voorkeursalternatief aan de bestuurders van alle betrokken overheden voorgelegd middels dezelfde beslispunten welke nu aan u als raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Bij het opstarten van de studie is afgesproken dat een uiteindelijke keuze van het voorkeursalternatief alleen plaats kan vinden met een akkoord van alle partijen (unanimiteit). Tijdens het overleg van 14 mei bleken alle partijen bijzonder positief te staan tegenover de samenwerking en het gekozen voorkeursalternatief en zijn de beslispunten dan ook door PNH, HHNK, RWS, SBB en RVO bestuurlijk akkoord bevonden. Ook het college van B&W heeft tijdens het overleg bij monde van de portefeuillehouder dhr. Kieft aangegeven zeer verheugd te zijn over het doorlopen proces en de manier waarop gezamenlijk is gekomen tot de uit te voeren maatregelen, met de kanttekening dat het definitieve besluit hierover door de gemeenteraad wordt genomen.

Beleidsmatig

Voor maatregel 3, een plaatsbepaling voor de paviljoens paal 9 en paal 12 voor een periode van 10 jaar, zal op termijn het omgevingsplan moeten worden aangepast om meer flexibiliteit in de

vergunningverlening te krijgen om te kunnen blijven ondernemen in deze zeer dynamische omgeving.

Communicatie

Er is tijdens de variantenstudie een uitgebreid participatietraject doorlopen waarbij inbreng vanuit de omgeving is opgehaald en verwerkt in de eindrapportage. Er is een omgevingswerkgroep opgericht met daarin onder andere de dorpscommissie van Den Hoorn, ondernemers uit het gebied, VVV-Texel en stichting kernwaarde Texel. Deze omgevingswerkgroep is op drie momenten gevraagd advies te geven. Ook is er tweemaal een eiland brede informatiebijeenkomst gehouden. Tijdens deze drukbezochte bijeenkomsten werden de belangstellenden uitgebreid geïnformeerd over het project en konden zij hun vragen stellen en zorgen die er leefden delen met de projectgroep. Tijdens de raadsinformatieavond van 20 november 2024 bent u uitvoerig geïnformeerd over het doorlopen traject en zijn de resultaten van de variantenstudie gepresenteerd.

Beheer

Om tot optimale resultaten van de te nemen maatregelen te komen zal bij het uitwerken van het voorkeursalternatief door SBB worden bekeken waar en in hoeverre het huidige beheer aangepast moet worden. Gemeente Texel heeft in dit gebied zelf geen beheer taken.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

Het gehele projectgebied maakt onderdeel uit van het Natura 2000-netwerk dat bestaat uit gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en onder de Habitatrichtlijn. Beide Europese richtlijnen zijn belangrijke instrumenten om de Europese biodiversiteit te waarborgen.

Aanleiding / Voorgeschiedenis / Eerdere besluiten

Vanwege de verwachte zeespiegelstijging en de onzekerheden daarin adviseert het Expertise Netwerk Waterveiligheid adaptieve en flexibele maatregelen toe te passen bij de kustverdediging. In de Structuurvisie 2008, Texel op Koers, onderkent ook gemeente Texel de wenselijkheid hiervan.

Om hier uitwerking aan te kunnen geven hebben Provincie Noord-Holland (PNH), Hoogheemraadschap Hollands-Noorderkwartier (HHNK), gemeente Texel, Rijkswaterstaat (RWS) en Staatsbosbeheer (SBB) in 2021 de Visie Strand en duingebied Noordzeekust Texel en het bijbehorende Meerjarenprogramma 2022-2026 opgesteld. Deze zijn in januari 2022 met een raadsinformatiebrief aan u aangeboden. In deze brief werd tevens aangekondigd dat het college vervolgens met een raadsvoorstel Wensen en Bedenkingen zou komen waar bij de nadere uitwerking van de Visie en het Meerjarenprogramma rekening gehouden kon worden.

Bovengenoemd voorstel is in de raadsvergadering van 14-12-2022 vastgesteld met daarin twee wensen:

1. dat het college gespitst is op effecten voor recreatie, ondernemen, veiligheidsgevoel en landschap van maatregelen die volgen uit het meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust en daarover tijdig en helder zal communiceren met de inwoners en de gemeenteraad.
2. Dat de gemeenteraad een geactualiseerde planning van het Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust van Texel ontvangt.

Aan deze laatste wens is in mei 2023 voldaan middels een raadsinformatiebrief met daarin een geactualiseerde planning van de projecten uit het Meerjarenprogramma.

Op 14 april 2023 is er in de Stayokay voor de inwoners en alle andere belangstellende een informatiemarkt over de verschillende projecten uit het Meerjarenprogramma georganiseerd. Op deze druk bezochte bijeenkomst waren alle samenwerkende partijen aanwezig om de projecten toe te lichten en werd er gelegenheid geboden om zorgen te uiten en suggesties tot verbeteringen te doen. Hierdoor kon er in de communicatie rond de projecten de puntjes op de i worden gezet.

Inmiddels zijn er een aantal projecten uit het Meerjarenprogramma succesvol afgerond. Twee parkeerplaatsen zijn opgehoogd en bij de Schettersweid en Tureluur is de inrichting van een deel van het duingebied aangepast waardoor water langer vast gehouden kan worden en is er een fietspad aangelegd rekening houdend met een fluctuerende waterstand.

Ook is er een eerste kerf gerealiseerd bij paal 14 waar de ontwikkelingen gemonitord worden om te kunnen gebruiken bij het uitwerken van het voorkeursalternatief.

Doordat de verschillende partijen vanuit de Visie strand en duingebied Noordzeekust Texel samenwerken wordt het steeds makkelijker elkaar te vinden ondanks de uiteenlopende verantwoordelijkheden en belangen.

Variantenstudie

Ook de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest is een project uit het Meerjarenprogramma Strand en Duingebied Noordzeekust Texel 2022-2026. Omdat een groot deel van het projectgebied oefenterrein van Defensie is, heeft het Rijksvastgoedbedrijf (RVO) zich bij de samenwerking aangesloten en vanaf het begin deelgenomen aan de variantenstudie.

De doelstellingen van de variantenstudie zijn:

- het borgen van hoogwaterveiligheid bij een stijgende zeespiegel;
- het optimaliseren van het kustonderhoud;
- het bieden van voldoende ruimte op het strand;
- het vergroten van de natuurwaarden in een veranderend klimaat;
- het behoud van de huidige kwaliteit voor recreatie en de lokale economie.

In de variantenstudie zijn 6 varianten onderzocht waarin maatregelen zijn opgenomen die bijdragen aan het oplossen van één of meerdere (toekomstige) knelpunten in het projectgebied. Omdat een groot deel van het projectgebied defensie terrein is, is defensie, vertegenwoordigd door het Rijksvastgoedbedrijf (RVO) vanaf het begin af aan betrokken geweest bij dit project.

De varianten zijn:

- 1 voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen);
- 2 wildernis zonder beheer;
- 3 aanleggen van meerdere kerven;
- 4 aanleggen van een megazandsuppletie;
- 5 aanleg van een grote strekdam;
- 6 ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden.

Deze varianten zijn beoordeeld op de thema's water, natuur, gebruiksfuncties, duurzaamheid en landschap en cultuurhistorie. Ook zijn de kosten van de verschillende varianten in beeld gebracht. De effecten van alle varianten veranderen na verloop van tijd omdat deze de ontwikkeling van het

strand en de duinen beïnvloeden. De effecten zijn daarom bepaald voor de situatie na aanleg, de situatie in 2050 en de situatie in 2100. Vervolgens worden de varianten beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie, dus de situatie die optreedt in 2050 en 2100 als het beheer doorgezet zou worden zoals we dat nu doen.

Voorkeursalternatief

Rekening houdend met de aanbevelingen die door Witteveen+Bos zijn gedaan in de eindrapportage (zie bijlage 1) is er vervolgens door de projectgroep bestaande uit medewerkers van alle betrokken organisaties een voorkeursalternatief opgesteld.

Hierin zijn volgende vier maatregelen opgenomen:

Maatregel 1: Aftoppen van de zeereep tussen Paal 8 en Jan Ayeslag (gefaseerd uitgevoerd);

Maatregel 2: Aanleggen van 10 kerven in de zeereep (gefaseerd uitgevoerd);

Maatregel 3: Plaatsbepaling voor de paviljoens paal 9 en paal 12 voor een periode van 10 jaar;

Maatregel 4: Suppletie voor een periode van 4-6 jaar in 2027/2028 .

Met dit totaalpakket van vier maatregelen (= voorkeursalternatief) wordt een grote bijdrage geleverd aan de doelen zoals gesteld vanuit de Noordzeekust visie Texel qua water, natuur en (mede)gebruik. Voor maatregel 3 zullen op termijn het omgevingsplan moeten worden aangepast om meer flexibiliteit in de vergunningverlening te krijgen om te kunnen blijven ondernemen in deze zeer dynamische omgeving.

Texel Robuust

Zeespiegelstijging is een van de vier thema's van klimaatadaptatie en de noodzaak tot dynamiseren van het kustgebied staat daarom ook uitgebreid benoemt in Texel Robuust, door u als raad vastgesteld in september 2024.

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3611726

Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Doelenboom

Programma

- | | |
|-----|-----------------------------|
| 1 | Veiligheid op orde |
| 1.2 | Openbare orde en veiligheid |

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- De achteruitgaande natuurwaarden in het gebied;
- de verwachte zeespiegelstijging;
- de in de Structuurvisie 2008 uitgesproken wenselijkheid tot het dynamiseren van de duinen;
- de uitkomsten van het bestuurlijk overleg kust Texel van 14 mei jl.

Overwegende

- dat door klimaatverandering de toekomst van de natuur in het zuidwestelijk deel van Texel onder druk staat;
- Door zeespiegelstijging de hoogwaterveiligheid af zal nemen;
- er steeds meer gesuppleerd zal moeten worden;
- dat periodes met droogte langer worden, het grondwaterpeil stijgt waardoor duinvalleien kunnen verdrinken;
- dat de ruimte op het strand onder druk komt te staan;
- dat uitvoering van de maatregelen uit de voorkeursvariant zorgt voor borging van de hoogwaterveiligheid, het optimaliseren van het kustonderhoud en het vergroten van de natuurwaarden in een veranderend klimaat en de huidige kwaliteit van recreatie en de lokale economie behouden blijft.

Besluit

1. In te stemmen met het voorgestelde voorkeursalternatief, zodat het projectteam dit voorkeursalternatief, uit kan werken tot een integraal ontwerp, inclusief communicatie richting stakeholders en inwoners van Texel.

Bijlagen

1. Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

2. In te stemmen met het opnemen van het voorkeursalternatief in het op te stellen Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2026-2030; en het geactualiseerde Meerjarenprogramma ter besluitvorming voor te laten bereiden.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 09-07-2025,

De griffier,

De voorzitter,